CENTRALIZACYA

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO.

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

Obywatele !

Wzywając was w dniu 23 Października do wotowania na dwóch członków przyszłego składu Centralizacyi, niespodziewaliśmy się aby jeszcze po raz czwarty wybory zarządzać potrzeba było. Pomimo jednak wszelkich warunków pomyślnego skutku, wotowanie trzecie nie doszło, i wypadek z niego o tém nas tylko przekonywa, że wielu członków a nawet sekcye całkowite , udziału w niém nie miały.

Podobna opieszałość i wyręczania się gorliwością innych, przechodzą niepostrzeżenie przy zwyczajnych czynnościach; lecz przy wyborach na Centralizacyą, są zarazem naganne i szkodliwe. Wiemy o tém bardzo dobrze, iż wybory w miarę zbliżania się do końca, wiele z początkowych troskliwości zaspokajają; po pierwszém i drugiém wotowaniu, ich ostateczny wypadek z łatwością przewidywać się daje; chociażby jednak skupiające się wota o stanowczym rezultacie wątpić nie pozwalały, jeżeli przy wotowaniu ostateczném znaczna część członków tém przewidywaniem zaspokojona, ograniczy się tylko na milczących życzeniach i dokończenie dzieła gorliwszym od siebie zostawi, oczekiwania wspólne, jak się to pokazało, spełznąć muszą na niczem, a sama większość Tow: tam nie wystarczy, gdzie zupełnie jednozgodne wota z natury przedmiotu są niepodobne.

Lecz chociażby nie szło o stratę czasu i kosztów, chociażbyśmy spuścili z uwagi ten niesmak jaki każda przedłużająca się nad zakres czynność ciągnie za sobą, jak najliczniejsze wota i dla tego jeszcze potrzebnemi się stają, aby uskutecznionym wyborom pozorną nawet obojętnością właściwéj siły nie odejmować. Przedstawiająca się różnica zdań w przeważnéj masie pojedynczych wotów żadnego cienia na Tow: nie rzuci — jego stanowczéj woli nie przyćmi; ale milczenie znacznéj części członków wśród najważniejszéj czynności, może być niekorzystnie na stronę stowarzyszenia tłómaczone, a tém samém ujmować mocy i znaczenia jego reprezentacyi, która swoje poczęcie usiłowaniom powszechnym nie zaś cząstkowym winna być musi.

Drugą przyczyną znacznego uszczerbku wotów jest niezachowywanie terminu prawem przepisanego ; przy każdém niemal wotowaniu , zdarzają się liczne tego rodzaju spóźnienia , chociaż każdemu widocznem

być powinno, że Centralizacya w dni ośm po upłynionym terminie, wotowanie zamykać jest obowiązaną, a wota późniéj nadeszłe, ani do wykazu już wnijść nie mogą, ani też żadnego skutku nie przynoszą. Znając gorliwość nie jednéj z tych nawet sekcyj które przy niniejszém wotowaniu obowiązku swego nie dopełniły, i o nich jeszcze powiedzieć nie możemy, czyli ich wina z opieszałości, czyli też ze spóźnienia pochodzi; w tym ostatnim razie, same już wota od brakujących sekcyj liczbę ogólną głosów do 600 by podniosły, przez co stanowczy wypadek byłby jeszcze podobny do osiągnienia. Gdy jednak i spóźnienie i zupełna opieszałość jedne i też same szkodliwe skutki za sobą pociągają, powołując przeto całe Towarzystwo do nowego na dwóch brakujących członków wotowania, zmuszeni jesteśmy wezwać także imiennie sekcye Annonay, Strasbourg, Airvault, Orléans, Eauze, Agen, Craon, Laval, Metz, Vayrac, Lille, Alençon i Hâvre, aby przez wzgląd na wyżéj wymienione powody z wotami swemi w oznaczonym czasie przybyły, i nie chciały swojém opóźnieniem narażać Two na stratę czasu i kosztów z przeciągającego się wotowania wynikających.

Termin do wotowania na dzień 9 Grudnia oznaczamy.

Spodziewamy się także, iż wszystkie sekcye ze zwykłą sobie gorliwością, wota od członków swoich w oznaczonym terminie zbiorą, i z ich przesłaniem pośpieszą; członkowie zaś pojedynczo zamieszkali odeszlą swoje, bądź do najbliższéj sekcyi, bądź też wprost do Centralizacyi.

Tabelę z niedoszłego wotowania, jako anex do okòlnika załączamy.

Przy expedycyach do niedoszłego wotowania wotowania należących, otrzymaliśmy także niektóre uwagi nad oświadczeniami członków Dembińskiego i Korabiewicza umieszczonemi w okólniku 11, są one niemal wszystkie jednéj i téj saméj osnowy. Znajdując pismo sekcyi La Rochelle najzupełniejsze w tym względzie, i czyniąc zadośćjéj wyraźnemu żądaniu, takowe poniżej przedstawiamy.

Siła naszego stowarzyszenia leży w moralném usposobieniu jego członków, w uczuciu zasad i w utwierdzoném przekonaniu możności ich wykonania. Miłość, braterstwo, i poświęcenie, te są natury naszego ruchu; niemi dotychczas żyjemy i ojczyźnie życie nadać pragniemy. Two nasze wierne téj zasadzie, we wszystkich swoich czynnościach niezaprzeczone daje świadectwo, iż nie ma poświęcenia, któregoby niezrobiło dla ogólnéj sprawy; części jego przeto czyli indywidua, kroki swoje ku téj zasadzie jedynie mierzyć powinni, ich byt w życiu tylko publicznèm, a własne dobro w szczęściu ogólném upatrywać im wolno. Nie dosyć jest jednak powiedzieć, poświęcę wszystko, czuję że miłość ojczyzny jest najpierwszą moją powinnością, potrzeba jeszcze usiłowania ażeby to poświęcenie w każdéj chwili wykonywać można, i ażeby we wszystkich okolicznościach stwierdzać, iż gotowość do działania jest głównym warunkiem demokratycznego serca. Z drugiéj strony, wstępując do Twa każdy bierze na siebie obowią-

zek wypełniania wszelkich ciężarów publicznych, wola ogólna tylko, stanowi o zdolnościach pojedynczych członków i o rodzaju posług jakich od każdego wymagać może; kto inaczéj postępuje, przekracza prawo, łamie porządek z natury stowarzyszenia naszego wynikający.

Dwaj członkowie jednak, których deklaracye w 14 okólniku widzimy, zdają się zapominać czem jest członek Twa D. P. i jaki na nim ciąży obowiązek; ztą jednak różnicą, że ob: Dembiński niewłaściwie przyodziewa się swoją nieudolnością, a zaś ob: Korabiewicz oprócz tegr objawia Twu myśli; które więcéj rozszerzone, zgubne skutki sprowadzićby mogły.

Naprzód, niepojmujemy co ob: Korabiewicz rozumie przez *prywatny udział*, jaki chce zachować w pracach Twa; bo zdaje się że nasze prace podziału niedozwalają; potrzeba jedno wybrać, albo udział zwyczajny, czyli publiczny, alboteż żaden.

Lecz zdaje się że najważniejszą przyczyną usunięcia się od publicznych obowiązków ob: Korabiewicza jest jego interes osobisty, zapewnienie sobie bytu materyalnego, i dla tego tu, na ten punkt naszę uwagę najwięcéj zwróciliśmy. W istocie do tego czasu, nikt jeszcze w naszém Twie nie wystąpił z tak dla nas obcemi myślami, nikt jeszcze publicznie przynajmniéj, nie stawał się obrońcą panującéj butykierskiéj doktryny. Dalekie od nas były podobne rachuby; nasze życie na tułactwie, zdawało nam się tylko czasowem, tylko od dnia do dnia, i dla tego też sądziliśmy że wiele towarzystwu politycznemu na tém zależy, aby osoby ono składające najmniéj myślały o sobie, a przeciwnie, żeby całe swe usiłowania ku dobru publicznemu tylko zwracały. I my pracujemy na kawałek chleba, zapełniamy bióra i warsztaty krajowców, ale nigdy nie powiemy wprzód *ja*, a potem interes publiczny; my także przez 7 lat pobytu za granicą mieliśmy dosyć czasu, ażeby sobie zarobić na zaspokojenie potrzeb życia, a może do tego daleko mniéj mieliśmy sposobności jak ob: Korabiewicz, a przecież w każdym czasie byliśmy gotowi wszystko robić coby od nas wola ogólna wymagała, bo do tego wzięlibyśmy przykład z tych, co w nędzy i niedostatku, tak chwalebnie wśród nas poświęcają się. Wszak ob: Korabiewicz wie że nasze stowarzyszenie, podobne w tym względzie społeczeństwu, gdzie jedni uprawiają rolę, a drudzy idą kraju bronić, z braterską miłością przyszłoby w pomoc tym, którzy dla dobra publicznego więcéj jak inni pracować są powołani: wszak rozmaite są zdolności, wiemy dobrze że tak ten co nasze myśli tłumaczy, jako też ten co częścią zapracowanego grosza przychodzi w pomoc bratniéj skarbonie, wspólnie pracują dla szczęscia naszéj krainy. Ale niestety, ten obywatel zapomina w swojéj deklaracyi gdzie jest nasz interes, gdzie zapewnienie bytu materyalnego.

Podzielamy jak najmocniéj to zdanie, z saméj istoty związku naszego wypływające, iż żaden członek do obowiązków publicznych przez Towarzystwo powołany, od ich przyjęcia wymawiać się nie może — wszelkie w tym razie względy prywatne interesowi ogólnemu poświęcone być winny. Lecz sądzimy także, iż mogą się znaleść położenia, których przy najgorliwszéj chęci przełamać jest nie podobna. Ze wszystkiego publicznie tłumaczyć się nie możemy; często więc błahość lub niedostateczność przytaczanych powodów jedynie z téj niemożności pochodzi. Mówiąc naprzód ogólnie, uważanie to z tém większą jeszcze ścisłością do ob: Dembińskiego, zastosować możemy, że nam jego wyjątkowe położenie i przeszkody w objawieniu najważniejszych punktów, w części przynajmniéj są znane. Oprócz tego OO. Dembiński i Korabiewicz (jak dobrze sekcya Montpellier uważała), nie stali się jeszcze nieposłusznymi woli ogólnéj — ich oświadczenia wotami Centralizacyi i kilkunastu członków wywołane, mogły się zmienić w tym razie, gdyby było Towarzystwo głos swój podniosło.

Nie mogąc przeto uwag sekcyi La Rochelle odnosić w całéj zupełności do tych oświadczeń, przeciwko którym wymierzone zostały, uważamy je raczéj za ogólną przestrogę, spodziewając się zarazem, iż OO. Dembiński i Korabiewicz pospieszą pracami swemi przekonać Towarzystwo o tych uczuciach, jakiemi dla niego i dla sprawy wspólnie bronionéj są ożywieni.

WNIOSEK

o przywrócenie do Tow: byłego członka Kowalskiego Wincentego.

Sekcya Angers jeszcze w miesiącu Wrześniu r. b. zaniosła żądanie byłego członka Kowalskiego Wincentego o przedstawienie go do powtórnego przyjęcia do Tow. Nie mogąc, dla braku miejsca w poprzedzających okólnikach uczynić temu zadosyć, i mając w ostatniéj expedycyi żądanie to ponowionem, podajemy je do decyzyi ogółu.

W dniu 9 b. m. i r. Ob: Kowalski Wincenty, wykreślony w dniu 20 marca 1836 roku, zaniósł do sekcyi naszéj żądanie o powtórne przyjęcie go do Tow:, w którém dla nieznajomości pisma, ustnie wynurzył szczery żal za przeszłą obojętność swoję. Skreślił swe ogólne na teraz pojęcie o zasadach, tudzież przyrzekał, że mając je ugruntowane w swém sercu, nie zejdzie już nigdy z drogi czynnego członka Towarzystwa.

Sekcya zważywszy że Ob: Kowalski Wincenty jedynie tylko za opieszałość w pełnieniu obowiązków wykreślony został, które natenczas w znacznéj części ograniczając się na mozolnéj pracy organizacijnéj, jak widać nie mogły dostatecznie ówczesnemu jego pojęciu wykazać ostatecznych zamiarów.

Zważywszy jeszcze, że ten tak pod względem prywatnego, jak politycznego życia, pomimo że zostawał na boku, nabrał więcéj stałości, rozwagi, zdania i odrzucił wszelkie naleganie związku przeciw Towarzystwu stojącego.

Zważywszy nakoniec, że pod względem braterskości, nigdy się nie dał wyprzedzić, i składki prawem w Tow: uchwalone, lub dobrowolnie wnoszone, nie były dla niego rzeczą obojętną, albowiem, pomimo bardzo szczupłego zarobku, regularnie do sekcyi je wnosił. Co wszystko zdaje się dostateczną być nadal rękojmią, iż prace nasze gorliwie podzielać będzie; w skutek czego sekcya osądziwszy go być godnym znajdowania się w gronie Tow: Dem: Pols:, większością 12 przeciw 2, do przyjęcia go przedstawia.

Po rozważeniu powyższego przedstawienia, widząc tak przychylne oświadczenie się sekcyi Angers, gotowość reklamującego do pracowania wespół z ogółem na drodze przez Towarzystwo obranéj, że wykreślenie nastąpiło jedynie w skutek czasowéj nieczynności, jakoteż iż wszystkie formalności prawem przepisane dopełnionemi zostały — wniosek sekcyi Angers popieramy, i Kowalskiego Wincentego do powtórnego przyjęcia do Towarzystwa przedstawiamy.

Wotów w tym przedmiocie, jakoteż na projekt o wyborach, od tych sekcyi lub członków którzy dotąd nie głosowali, oczekujemy wraz z wotami na dwóch członków do Centralizacyi, to jest na dzień 9 Grudnia r. b.

Z powodu kończących się obowiązków teraźniejszéj Centralizacyi, nie przedstawiamy kwartalnego raportu ze stanu funduszów, takowy w ogólném sprawozdaniu objęty zostanie.

Po złożeniu niniejszego okólnika otrzymaliśmy wota od sekcyj Metz i Alençon.

POZDROWIENIE I BRATERSTWO.

Poitiers, dnia 20 Listopada, 1838 roku.

Sekretarz
W. Darasz.

Prezydujący z kolei
W. Breański.

POITIERS. — W DRUKARNI F.-A. SAURIN.

Dodatek do Okólnika 16go

Wykaz szczegółowy wotów na dwóch Członków do Centralizacyi T.a D.o P.o

Nr bieżący	Miejsce	Ilość wotujących	Słowacki Józef	Alcyato Jan	Garnysz Józef	Janowski Jan Nepomucen	Bobiński Franciszek	Szyndler Antoni	Szymkowski Kazimierz	Sochaczewski Piotr	Zaczyński Józef Ignacy	Zaleski Jan Aleksander
1.	St Jean d'Angely	3.	3.	2.	1.	"	"	"	"	"	"	"
2.	Ligueil	1.	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"
3.	Kuppain i Bayeux	3.	3.	"	3.	"	"	"	"	"	"	"
4.	St Calais	5.	3.	5.	2.	"	"	"	"	"	"	"
5.	Rochefort	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
6.	St Helier (Jersey)	3.	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"
7.	Harfleur	1.	"	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"
8.	Pioussay	2.	2.	"	2.	"	"	"	"	"	"	"
9.	Draguignan	1.	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"
10.	Bressuire	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
11.	Mayet	2.	"	"	"	"	"	2.	"	"	2.	"
12.	Cannes	1.	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"
13.	Loches	1.	"	"	"	1.	1.	"	"	"	"	"
14.	Decize	2.	"	"	2.	2.	"	"	"	"	"	"
15.	Parthenay	1.	"	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"
16.	Bernay	2.	2.	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"
17.	Aurillac	4.	2.	2.	4.	"	"	"	"	"	"	"
18.	St Amand	3.	"	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"
19.	Flers	1.	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"
20.	Laroque i Lavelanet	6.	"	"	6.	"	6.	"	"	"	"	"
21.	Caen	2.	2.	"	2.	"	"	"	"	"	"	"
22.	St Agnant	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"
23.	Marchenoir	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"
24.	Evreux	4.	4.	"	4.	"	"	"	"	"	"	"
25.	Le Mans	13.	12.	1.	13.	"	"	"	"	"	"	"
26.	La Rochelle	8.	8.	8.	"	"	"	"	"	"	"	"
27.	Sigean i Narbonne	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"
28.	St Junien	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"
29.	Limoges	7.	4.	4.	3.	3.	"	"	"	"	"	"
30.	St Menehould i Vienne-le-Chateau	2.	"	"	"	"	"	"	1.	2.	"	"
31.	Briquebec	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"
32.	Poitiers	31.	19.	15.	4.	6.	"	2.	2.	"	3.	4.
33.	Sens	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
34.	Grignon	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	1.
35.	Fontainebleau i Melun	3.	"	"	3.	3.	"	"	"	"	"	"
36.	Naveil	3.	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"
37.	Dax	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
38.	Bordeaux	12.	10.	2.	10.	"	"	1.	"	"	1.	"
39.	Rennes	4.	"	"	4.	"	3.	"	"	"	"	"
40.	L'Aigle	6.	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"
41.	Nogent-le-Rotrou	3.	3.	"	3.	"	"	"	"	"	"	"
42.	Ste Foy	1.	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"
43.	Troyes	9.	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"
44.	Paryż	22.	13.	10.	6.	1.	4.	"	1.	1.	"	2.
45.	Montmarault	2.	"	"	2.	2.	"	"	"	"	"	"
46.	Villeneuve	11.	11.	"	"	"	"	11.	"	"	"	"
47.	Angers	26.	26.	26.	"	"	"	"	"	"	"	"
48.	Puy l'Evêque	11.	11.	"	11.	"	"	"	"	"	"	"
49.	Nantes	23.	23.	22.	"	"	1.	"	"	"	"	"
	Do przeniesienia	259.	193.	132.	97.	21.	16.	18.	4.	4.	6.	7.

Nr bieżący	Miejsce	Ilość wotujących	Słowacki Józef	Alcyato Jan	Garnysz Józef	Janowski Jan Nepomucen	Bobiński Franciszek	Szyndler Antoni	Szczykowski Kazimierz	Sochaczewski Piotr	Zaczyński Józef Lucyan	Zaleski Jan Aleksander
	Z przeniesienia	259.	193.	132.	97.	21.	16.	18.	4.	4.	6.	7.
50.	Amiens	4.	3.	3.	„	„	„	„	1.	„	„	„
51.	Chalons s. Marne	3.	„	„	„	„	1.	„	1.	3.	„	„
52.	Montreuillon	3.	„	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„
53.	Montmorillon	1.	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„
54.	Nevers	8.	„	8.	„	8.	„	„	„	„	„	„
55.	Thairé	1.	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„
56.	Tarbes	2.	2.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„
57.	Niort	19.	5.	19.	„	14.	„	„	„	„	„	„
58.	Angoulême	6.	5.	5.	1.	„	„	„	„	„	„	„
59.	Honfleur	7.	7.	7.	„	„	„	„	„	„	„	„
60.	Marmande	7.	7.	7.	„	„	„	„	„	„	„	„
61.	Beauvais	7.	7.	7.	„	„	„	„	„	„	„	„
62.	Tours	6.	6.	6.	„	„	„	„	„	„	„	„
63.	Auxerre	7.	7.	7.	„	„	„	„	„	„	„	„
64.	Saumur	2.	2.	2.	„	„	„	„	„	„	„	„
65.	Vimoutiers	6.	5.	4.	„	„	„	„	„	„	1.	„
66.	Toulouse	19.	13.	5.	3.	2.	3.	1.	1.	„	1.	„
67.	Montpellier	22.	19.	20.	3.	„	„	„	„	„	„	„
68.	Avignon	13.	13.	8.	3.	2.	„	„	„	„	„	„
69.	Rivas	4.	„	„	„	„	1.	„	4.	3.	„	„
70.	Castres	2.	2.	2.	„	„	„	„	„	„	„	„
71.	La Souteraine	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„
72.	Rouen	17.	16.	11.	4.	„	1.	2.	„	„	„	„
73.	Londyn	6.	3.	2.	6.	„	1.	„	„	„	„	„
74.	Szwajcarya	3.	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„	„
75.	Vire	4.	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„
76.	Loudun	4.	2.	4.	2.	„	„	„	„	„	„	„
77.	Besançon	5.	4.	„	„	3.	1.	1.	„	„	„	„
78.	Avranches	3.	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„	„
79.	Lyon	10.	10.	10.	„	„	„	„	„	„	„	„
80.	Nismes	4.	4.	„	„	4.	„	„	„	„	„	„
81.	Clermont-ferrand	18.	18.	18.	„	„	„	„	„	„	„	„
82.	Cosne	3.	2.	1.	„	2.	„	„	„	„	1.	„
83.	St. Etienne	17.	13.	14.	„	2.	2.	2.	1.	„	„	„
84.	Członkowie Centralizacyi	5.	5.	5.	„	„	„	„	„	„	„	„
		508.	381.	318.	124.	58.	29.	24.	12.	10.	10.	7.

Żurawlewicz Eust. (Poitiers 1. Toulouse 5) 6.
Chmielewski Robert (Marchenoir 1. Amiens 1. Toulouse 2. La Souterraine 1.) 5.
Pfeiffer Jan (Poitiers 4. Paryż 1) 5
Wystouch Juliusz (Paryż 1. Toulouse 2. Besançon 1.) 4.
Korabiewicz Edmund (z St. Helier) 3.
Tomkiewicz Kazimierz (Paryż 2. Vimoutiers 1.) 3.

Jakubowski Henryk (z St. Helier 1. Montpellier 1.) 2.
Koziorowski Józef (z Vienne le Chateau 1. Chalons s. M. 1.) 2.
Gasztowt Jan (z Vire) 1.
Kwiatkowski Jan (z Paryża) 1.
Osiecki Alex. (z Poitiers) 1.
Pelinetti Jakób (z Poitiers) 1.

Szyszko Konst. (z Rennes) 1.
Łectaw Franciszek (z Montpel.) 1.
Wałęcki Piotr (z Paryża) 1.
Wilczyński Jan (z Angoulême) 1.
Wisźniewski Stefan (z [illegible]) 1.
Wota stracone 4.

Za zgodność z Aktami.

Poitiers dnia 20go Listopada 1838 r.

Sekretarz Centralizacyi

W. Darasz